

Rapport efter kvalitetsgranskning

Utbildning: Robot och automationsprogrammerare
Utbildningsanordnare: YH Akademin AB
Studieort: Örnsköldsvik

Bakgrund

Myndigheten för yrkeshögskolan har genomfört en fördjupad kvalitetsgranskning av utbildningen Robot och automationsprogrammerare.

Kvalitetsgranskningens främsta syfte är att bidra till utveckling och hög kvalitet genom att hitta områden där utbildningsanordnaren kan förbättra utbildningen. Granskningen syftar också till att lyfta fram goda exempel som bidrar till utbildningens kvalitet.

De bedömningskriterier som vi utgår från när vi gör granskningen finns beskrivna i dokumentet "Kvalitetskriterier för yrkeshögskolan". Kvalitetskriterierna för yrkeshögskoleutbildningar utgår från de syften och mål som återfinns i regelverket, i förarbeten och i andra villkor som gäller för utbildningsformen. Kvalitetskriterierna beskriver "idealtillståndet" i de delar av utbildningsprocessen som styrs av regelverket. Utbildningsanordnaren har fått ta del av kvalitetskriterierna inför kvalitetsgranskningen.

I arbetet med kvalitetsgranskningen har vi använt följande underlag:

- dokument i Myndigheten för yrkeshögskolans diarium och andra databaser
- material som utbildningsanordnaren har sänt in
- svar från en enkät till de studerande
- svar från en enkät till LIA-handledare
- underlag från utredarnas intervjuer med olika parter i utbildningen.

Bedömning av utbildningens kvalitet

Här följer myndighetens bedömning av hur väl den uppfyller vart och ett av de tolv kvalitetskriterier som granskningen utgår från. I de fall myndigheten identifierat förbättringsområden eller goda exempel anges de för respektive kvalitetskriterium. För de förbättringsområden som vi bedömer är avgörande för att utbildningen ska uppfylla kvalitetskriteriet i hög grad använder vi begreppet **behöver**. För övriga förbättringsområden använder vi begreppet **bör**.

Ledningsgruppens sammansättning

Kriterium: Ledningsgruppens ledamöter har god kunskap om de kompetensbehov som finns inom yrkesområdet	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	-----------------------------

Arbetslivsrepresentanterna i ledningsgruppen företräder företag som berörs av utbildningen. Samtliga företag har verksamhet i Västernorrland. Ledamöterna har kunskap både om yrkesområdet och de krav som ställs på yrkesrollen. De har också aktuell kännedom om behovet av kompetensen i fråga.

Arbetslivsanknytning

Kriterium: Ledningsgruppen säkerställer stark arbetslivsanknytning i utbildningens alla delar	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	--------------------------	----------------------

Arbetslivets representanter har visat ett begränsat engagemang i genomförandet och utvecklingen av utbildningen. De granskar dock återkommande kursplanerna och har enligt protokollen modifierat ett par kurser efter synpunkter från studerande och utbildare.

Någon ledamot besöker klassen vid introduktionstillfället eller vid en senare närträff i Örnsköldsvik. Årliga studiebesök hos företag som ingår i ledningsgruppen arrangeras också, men företagen bidrar inte med gästföreläsare, utbildare eller utrustning för färdighetsträning. Deras medverkan i LIA-processen har varit begränsad. Ett par företag anställer främst seniora robot- / automationsprogrammerare och erbjuder inte LIA-platser.

Sammantaget leder detta till utmaningar för utbildningens arbetslivsanknytning och framför allt för de studerandes möjlighet att etablera ett kontaktnät inför LIA och framtida arbetsliv.

Förbättringsområde

- För att säkerställa en stark arbetslivsanknytning och en tydlig koppling till ett anställande arbetsliv och framtida yrkesmöjligheter för de studerande, behöver ledningsgruppens engagemang och medverkan i utbildningen utvecklas.

Ledningsgruppens arbete

Kriterium: Ledningsgruppen arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	--------------------------	-------------------	----------------------

Trots att utbildningen redan från första omgången haft många studieavbrott och låg examensgrad, har ledningsgruppen inte beslutat om några betydande förändringar i upplägg, genomförande eller innehåll.

Examensgraden har kontinuerligt sjunkit under de första fyra omgångarna, vilket utbildningsledaren har redovisat för ledningsgruppen. Trots detta framgår det inte av protokollen om gruppen har föreslagit eller fattat beslut om åtgärder för att vända trenden.

Arbetslivets representanter har låg närvaro på mötena. Under de åtta möten som hölls under 2023 och 2024 deltog vid hälften av dessa möten bara en enda ledamot från arbetslivet, vid de övriga, två eller tre.

Myndigheten bedömer att med den svaga interaktionen mellan utbildningsanordnaren och arbetslivet saknas förutsättningar för ett effektivt och långsiktigt kvalitetsarbete.

Förbättringsområde

- För att ledningsgruppens möten ska kunna fungera som ett forum för strategiska analyser och diskussioner om utbildningens långsiktiga utveckling och relevans, behöver representanterna från arbetslivet delta i högre grad.
- För att öka genomströmningen på utbildningen så att den uppfyller sitt syfte som kompetensförsörjare inom yrkesområdet behöver utbildningsanordnaren tillsammans med ledningsgruppen vidta kraftfulla åtgärder för att bryta den nedåtgående trenden i den redan låga examensgraden.

Ledningsgruppens roll i kvalitetsarbetet

Kriterium: Ledningsgruppen ser till att systematiskt kvalitetsarbete bedrivs	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	--------------------------	----------------------

Det finns rutiner för ett systematiskt kvalitetsarbete, men det leder inte till åtgärder då arbetslivets låga närvaro gör att mötena inte är beslutsmässiga.

Utbildningsanordnaren följer processerna för att redovisa hur utbildningen genomförs och hur de studerande presterar, vilket dokumenteras på ett bra sätt i protokollen. I den nulägesrapport som bifogas protokollet framgår tydligt hur många studieavbrott som gjorts varje månad sedan omgångens start. Här anges också överskådligt hur många som är aktiva och i fas med utbildningens takt.

Resultat från kursutvärderingar och andra enkäter visas och studeranderepresentanterna, som har hög närvaro på mötena, ges tillfälle att komplettera och framföra eventuella synpunkter.

Förbättringsområde

- För att ledningsgruppen ska kunna påverka det systematiska kvalitetsarbetet i syfte att utveckla utbildningen behöver ledamöterna sätta sig in i utbildningens genomförande och resultat, samt vidta åtgärder för att höja kvaliteten.

Organisation och resurser

Kriterium: Utbildningens organisation och resurser ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	-----------------------------

De praktiska förutsättningarna skapas genom att planeringen av utbildningens genomförande är tydlig och att kommunikationen fungerar bra - både för studerande och undervisande personal.

Utbildningen omfattar sex obligatoriska träffar i Örnsköldsvik, med distansundervisning däremellan. Utbildningsledaren ser till att den dagliga ledningen fungerar väl.

Huvudläraren, som är anställd av anordnaren ansvarar för alla teoretiska kurser och står för större delen av undervisningen. Han planerar, tillsammans med utbildningsledaren, kursernas genomförande och ges goda förutsättningar att stödja de studerandes inlärning.

Vid de fysiska träffarna finns utrustning uppsatt för laboration och praktisk träning, som till exempel vid sista närträffen en industrirobot. Övriga delar genomförs på distans.

Pedagogisk planering och genomförande

Kriterium: Utbildningens pedagogik ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	--------------------------	----------------------

Utbildningens upplägg och pedagogik leder till låg grad av aktivt deltagande från de studerande, vilket begränsar förutsättningarna för dem att nå utbildningens mål. Interaktionen mellan studerande och undervisande personal är låg och utrymmet för diskussioner och samarbete mellan studerande är litet.

Färdighetsträningen sker främst i simulerad miljö. Vid närträffarna erbjuds de studerande att arbeta med en riktig robot, men vid tidpunkten för den första praktiska övningen har redan en tredjedel av de studerande avbrutit sina studier.

Utbildningsanordnaren följer på ett bra sätt upp de studerandes aktivitet på lärplattformen och deras inlämning av uppgifter för att säkerställa att de fortfarande är aktiva i utbildningen.

I de två omgångarna som startade i januari 2023 respektive 2024, har hälften av de studerande avbrutit sina studier under första terminen.

Förbättringsområde

- För att ge de studerande bättre förutsättningar att nå utbildningens mål och förbereda dem för yrkesrollen behöver teoretiska moment i större utsträckning kompletteras med färdighetsträning, interaktion och reflektion.
- För att öka de studerandes engagemang i sina studier och minska antalet studieavbrott behöver utbildningsanordnaren förändra upplägget av undervisningen. Detta inkluderar att främja interaktion mellan studerande och undervisande personal samt studerande sinsemellan.

Undervisande personal

Kriterium: De personer som anlitas i utbildningen för undervisning eller handledning har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	-----------------------------

Utbildaren som står för huvuddelen av undervisningen har inte själv arbetat inom industrin, men han besitter god kunskap inom ämnesområdet. I den sista teorikursen som även omfattar två fysiska träffar undervisar också utbildare från ABB och dessa har aktuell yrkeserfarenhet. De studerande är nöjda med utbildarnas ämneskunnande och pedagogiska förmåga enligt myndighetens enkät. Något som också bekräftas i anordnarens egna kursutvärderingar.

Samverkan med LIA-platserna

Kriterium: Utbildningsanordnaren har god samverkan med LIA-arbetsplatserna	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	--------------------------	----------------------

Utbildningsanordnaren tillsammans med ledningsgruppen har ett nätverk av företag som erbjuder LIA, men det är inte tillräckligt omfattande då alla inte får LIA under avsedd period. Detta trots att antalet aktiva studerande vid LIA-kursens start varit mindre än hälften av beviljade studieplatser.

Utbildningsanordnaren arbetar med att tidigt i utbildningen informera de studerande om LIA och erbjuda stöd i deras arbete med att söka plats, till exempel med att skriva CV. I intervjun med de studerande framkommer att flera av dem haft svårt att hitta LIA och att det handfasta stödet från anordnaren varit svagt.

Det finns en fungerande struktur för kommunikation mellan anordnare och LIA-plats före, under och efter LIA-kursen.

Förbättringsområde

- Utbildningsanordnaren tillsammans med ledningsgruppen behöver stärka samarbetet med företag som anlitar juniora medarbetare med den aktuella kompetensen, så att alla studerande erbjuds relevanta LIA-platser.

LIA:s funktion i utbildningen

Kriterium: LIA är en väl fungerande del av utbildningen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	-----------------------------

LIA-kursen är väl integrerad i utbildningen och bidrar till att den studerande utvecklar och fördjupar sitt yrkeskunnande. De studerande som myndigheten intervjuat uppger att de ges goda förutsättning att utveckla yrkesidentiteten, etablera branschkontakter och förbereda sig för att verka i yrket.

LIA-handledning

Kriterium: De personer som anlitas som LIA-handledare har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	-----------------------------

Utbildningsanordnaren ställer tydliga kompetenskrav på de LIA-handledare som anlitas och förbereder dem väl för sitt uppdrag. Vidare följs LIA-handledningens kvalitet upp under kursen bland annat genom den loggbok som den studerande för och digitala informella möten med hela klassen, så kallade "LIA-fika". I mitten av LIA-kursen har utbildningsledaren trepartssamtal med LIA-handledaren och den studerande.

Bedömning av den studerandes prestationer görs utifrån en bedömningsmall i samverkan mellan LIA-handledaren och utbildningsledaren.

Kvalitetsarbete

Kriterium: Det finns ett väl fungerande system för kvalitetsarbete	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	--------------------------	----------------------

Utbildningsanordnarens systematiska kvalitetsarbete fungerar dåligt, då identifierade kvalitetsbrister inte leder till åtgärder.

Underlag i form av kursutvärderingar och enkäter samlas in och de studerandes studieresultat följs upp och dokumenteras noggrant. Det sammanställda resultatet presenteras för ledningsgruppen på ett tydligt och transparent sätt. Resultaten är också tillgängliga för de studerande.

Dock är underlaget osäkert då svarsfrekvensen på kursutvärderingarna oftast är låg. Det finns inte heller några systematiska undersökningar kring vilka orsaker som ligger bakom att så många avbryter sina studier.

Som nämnts under Ledningsgruppens arbete, ovan, visar statistiken på sjunkande examensgrad. Den visar även en nedåtgående trend avseende hur många som efter examen får ett jobb, helt eller till största delen i de yrkesroller som utbildningen leder till.

Förbättringsområde

- I syfte att förbättra utbildningens dåliga resultat där få studerande tar examen, behöver utbildningsanordnaren såväl följa upp och analysera resultaten som sätta in relevanta förbättringsåtgärder.
- Utbildningsanordnaren behöver se till att kvalitetsarbetet även omfattar utbildningens effekt, det vill säga i vilken mån den kompetensförsörjer arbetslivet.

Jämställdhets- och värdegrundsarbete

Kriterium: Utbildningsanordnaren har ett värdegrundsarbete som utgår från mångfald, likabehandling och jämställdhet mellan könen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	-----------------------------

Utbildningsanordnaren ser till att värdegrundsarbetet integreras i utbildningens alla delar. Utbildningsanordnaren arbetar för att främja jämställdhet mellan könen och att bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

Utbildningsanordnaren arbetar aktivt med breddad rekrytering, breddat deltagande och breddat mottagande som utgår från mångfald, likabehandling och jämställdhet mellan könen.

Kvinnorna är i minoritet i utbildningen, men uppvisar genom åren en högre examensgrad än männen.

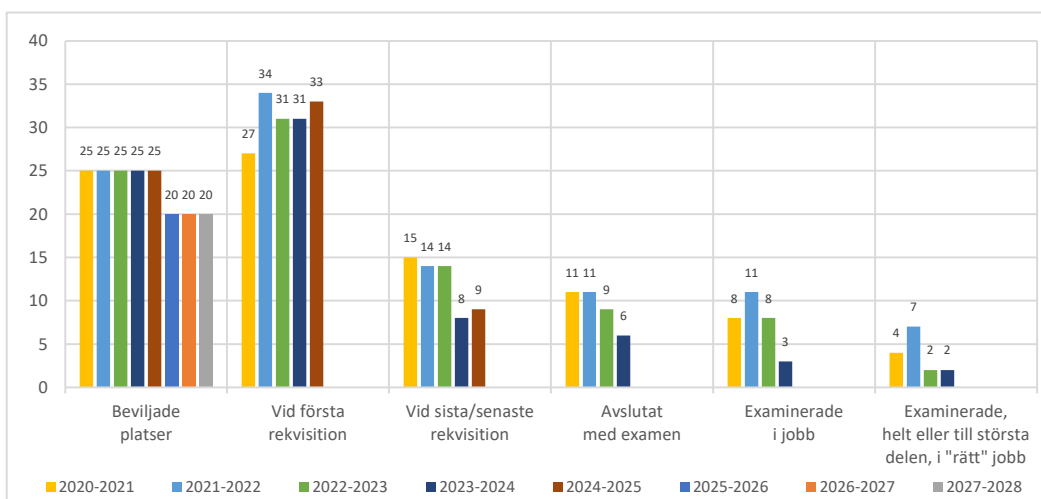
Om utbildningen och kvalitetsgranskningen

Fakta om utbildningen

Antal Yh-poäng	300
Studieform	Distans
Studietakt	100%
Motsvarande utbildning bedrivs av YH-akademin även med närträffar i Eskilstuna/ Västerås (YH00950)	

Utbildningens genomströmning och resultat

Diagrammet nedan visar utbildningens genomströmning och resultat, baserat på uppgifter som anordnaren skickat in till myndigheten.

Kompletterande information om underlag i kvalitetsgranskningen

Utredarna har per distans den 6 februari 2025 intervjuat:

Namn	Organisation	Kategori
Linnéa Eurenus	Enhetschef, YH Akademin AB	Utbildningsanordnare
Emma Wahlström	YH Akademin AB	Utbildningsledare
Andréa König	Kvalitetsansvarig, YH Akademin AB	Utbildningsanordnare
Patrik Fäldt	YH Akademin AB	Utbildare
Johan Moraeus	Konsult	Utbildare
Lisa Nordqvist	Konsultia	Arbetsliv
Emma Bergström	Sanmina	Arbetsliv
Sören Nygren	AFRY, Umeå	Arbetsliv
Vid granskningen intervjuade vi fem studerande som startade utbildningen i januari 2024, däribland de två studeranderepresentanterna i ledningsgruppen.		
Fyra studerande (40%) som startade utbildningen 2024 har besvarat myndighetens enkät.		
I samband med granskningen har två LIA-handledare besvarat myndighetens enkät.		